

ДЖОДЖО МОЙС СТАРОТО ПАЛТО

Превод от английски: Илвана Гарабедян, 2017

chitanka.info

Хастарът на палтото беше напълно скъсан. Иви го вдигна, прокара пръсти по скъсания шев, чудейки се дали изобщо има начин да съшие изтънелите крайчета на изтъркания плат. Обърна го в ръка, загледа се в изтънялата вълна, лекото лыщене на лактите и осъзна, че няма смисъл.

Знаеше точно какво би искала да си купи вместо него. Виждаше го на витрината на магазина по два пъти ден, когато минаваше оттам, леко забавяйки крачка, за да може да му се полюбува. Тъмносиньо като безлунна нощ, със сребриста яка от агнешка вълна; класически модел, така че да издържи няколко години, но достатъчно различно, за да не изглежда като всяко друго палто от популярните вериги магазини. Беше красиво.

И струваше сто осемдесет и пет лири.

Иви навеждаше глава и отминаваше.

Не толкова отдавна Иви щеше да си купи палтото. Щеше да иде да го вземе в обедната почивка, да се покаже с него пред момичетата от отдел „Маркетинг“, да го отнесе вкъщи в луксозната му торба, която щеше приятно да се удря в прасците ѝ.

Но преди известно време, без да разберат, че са кандидатствали, те явно бяха станали членове на „притиснатата средна класа“. Работното време на Грег беше намалено с трийсет процента. Седмичната сметка за храна бе скочила с петнайсет процента. Горивото беше толкова скъпо, че бяха продали нейната кола и сега се налагаше да върви пеша около три километра до работа. Парното, истински лукс, се включваше за час сутрин и два часа вечер. Ипотеката, която преди им се бе струвала съвсем поносима, сега бе надвиснала над тях като албатрос. Вечер седеше до кухненската маса и се взираше в колоните с цифри на разходите им, като предупреждаваше дъщерите си тийнейджърки да не харчат излишно, така както майка ѝ я бе предупреждавала да се пази от *лоши мъже*.

— Хайде, скъпа. Да си лягаме. — Дланите на Грег нежно докоснаха раменете ѝ.

— Оправям сметките.

— Тогава да се качим горе и да се гушнем заради телесната топлина. Мисля само за сметката за отоплението — добави тържествено той. — Честна дума. Няма да изпитам никакво удоволствие.

Усмивката ѝ беше бледа, автоматична. Той я прегърна.

— Хайде, миличка. Ще се справим. Минали сме и през по-лошо.

Тя знаеше, че е прав. Поне и двамата имаха работа. Някои от приятелите им отклоняваха въпросите за нова работа с пресилена усмивка и едва промърморваха: „Ами... имам разни предложения“. Две семейства бяха продали къщите си и се бяха преместили в по-малки жилища, като бяха изтъкнали „семейни причини“. Беше видяла как мнозина се местят другаде и престават да поддържат връзка, сякаш срамът от това, че не са се издигнали в живота, бе просто непоносим.

— Как е баща ти?

— Все така. — Всяка вечер след работа Грег отиваше до дома на баща си, за да му занесе топла храна. — Но с колата нещо не е наред.

— Не го казвай! — проплака тя.

— Знам. Мисля, че стартерът си е заминал. Виж — каза той, забелязал изражението ѝ, — не се плаши. Ще се отбия при Майк и ще видя дали не може да ни даде добра цена.

Тя не спомена за палтото.

Момичетата от „Маркетинг“ не се тревожеха за стартери или за сметки за отопление. Продължаваха да изчезват нанякъде в обедната почивка и да се връщат, за да покажат покупките си, с хладния поглед на ловец, който се връща с трофейна кожа. В понеделник пристигаха с разкази за уикенд в Париж или Лисабон, всяка седмица хапваха в пицарията, докато Иви настояваше, че наистина много харесва сандвичи със сирене. Опитваше се да не им завижда. Две от момичетата нямаха деца; Фелисити имаше мъж, който печелеше три пъти повече от нея. „Аз имам Грег и момичетата — казваше си Иви убедено — и всички сме здрави, имаме покрив над главите си, а това е много повече, отколкото имат мнозина.“ Но понякога, когато ги чуваше да говорят за Барселона или да си показват поредния чифт нови обувки, тя толкова здраво стискаше зъби, че се притесняваше за емайла си.

— Трябва ми ново палто — каза тя накрая на Грег. Изтръгна се от гърдите ѝ с болка, както друг би признал за изневяра.

— Сигурно имаш куп палта.

— Не. Това го нося от четири години. Освен него имам шлифер и онова черното, което купих от интернет магазина, на което му падна ръкавът.

Грег вдигна рамене.

— Ами, добре? Щом ти трябва палто, иди си купи.

— Но онова, което ми харесва, е скъпо.

— Колко скъпо?

Тя му каза и го видя как пребледня. Грег смяташе, че да похарчиш повече от шест лири за прическа, е признак на лудост. Недостатъкът на това, че тя се занимаваше със семейните сметки от самото начало на брака им, бе, че неговите представи за цените бяха замръзнали някъде на нивата от осемдесетте.

— Това да не е... дизайнерско палто?

— Не. Просто хубаво вълнено палто.

Той замълча.

— Предстои училищната екскурзия на Кейт. А и моят starter.

— Знам. Няма нищо. Няма да го купя.

На другата сутрин тя премина от другата страна на улицата на път за работа, за да не го види. Но палтото се беше запечатало в главата ѝ. Виждаше го всеки път, когато пръстите ѝ се пъхнеха в скъсания хастар. Виждаше го, когато Фелисити се върна от обяд с ново палто — червено, с копринен хастар. Струваше ѝ се като някакъв символ на всичко, което се бе объркало в живота им.

— Ще ти купим палто — каза Грег в събота, когато я видя как предпазливо измъква ръката си от ръкава. — Сигурен съм, че ще намерим такова, което да ти хареса.

Спряха пред витрината на магазина и тя го изгледа безмълвно. Той само стисна лакътя ѝ. Минаха през още няколко магазина и накрая стигнаха до „Преобрази себе си“, който дъщерите ѝ харесваха. Вътре беше пълно със „забавни“ дрехи, асистент-продавачите видимо бяха на по дванайсет години и дъвчеха дъвка, а музиката бе оглушителна. Грег обикновено мразеше пазаруването, но явно усещаше колко е потисната и се стараеше да излъчва необичайна бодрост. Ровеше из закачалките и след малко ѝ показа тъмносиво палто с яка от изкуствена кожа.

— Виж, също като онова, което харесваш! И е само... — той се взря в етикета — ... двайсет и девет лири!

Тя го остави да ѝ го наметне на раменете и се огледа в огледалото.

Палтото беше леко тясно под раменете. Яката беше хубава, но тя подозираше, че ще се сплеска и ще заприлича на козината на стара котка само след няколко седмици. Платът бе провиснал на места, а на други — опънат. Беше с малко вълна, предимно синтетика.

— Изглеждаш прекрасно — каза Грег, усмихнат.

Грег би казал, че изглежда прекрасно даже и ако облечеше затворническа униформа. Мразеше това палто. Знаеше си, че всеки път, щом го облече, ще бъде като мълчалив укор. За това, че е на четиридесет и три години, а носи евтино палто от магазина за тийнейджъри.

— Ще си помисля — каза тя и го остави на закачалката.

Обедната почивка се бе превърнала в някакво мъчение. Днес момичетата от маркетинга си запазваха билети за групово посещение на концерт на популярна преди петнайсетина години момчешка група, която се бе събрала да свири отново заедно. Бяха се събрали около един компютър и гледаха къде са по-хубавите места.

— Искаш ли да дойдеш, Иви? Вечер по женски? Хайде, ще бъде забавно.

Тя погледна цената на билетите — седемдесет и пет лири, плюс транспортни разходи.

— Не е за мен. — Тя се усмихна. — И преди не съм ги харесвала особено.

Беше лъжа, естествено. Някога ги обожаваше. Прибра се вкъщи, като погледна палтото само бегло. Чувстваше се някак по детски разбунтувана. Докато минаваше по алеята, забеляза краката на Грег да стърчат изпод колата.

— Какво правиш тук? Вали.

— Реших сам да погледна колата. Да спестя някоя лира.

— Но ти нищо не разбираш от коли.

— Свалих си някои неща от интернет. А и Майк каза, че после ще погледне, да види дали съм направил всичко както трябва.

Тя го изгледа и сърцето ѝ натежа от любов. Грег винаги беше много изобретателен.

— Ходи ли при баща си?

— Да. С автобуса.

Иви се загледа в прогизналите и изцапани крачоли на панталона му и въздъхна.

— Ще му направя яхния, така че ако нямаш възможност да се отбиеш следващите няколко дни, пак да има нещо за ядене.

— Супер си. — Той ѝ прати въздушна целувка с омазани с масло пръсти.

Вероятно усетили потиснатото ѝ настроение, момичетата бяха кротки по време на вечеря. Грег беше разсеян, вторачил поглед в разпечатаните схеми на частите на двигателя. Иви дъвчеше порцията си макарони със сирене и си повтаряше наум, че има и по-лоши неща от това да не можеш да си позволиш палтото, което харесваш. Спомни си как майка ѝ я съветваше да „помисли за гладуващите деца в Африка“, докато тя недоволно побутваше зеленчуците в чинията си.

— Ще си купя онова палто за двацет и девет лири утре. Ако нямаш нищо против.

— Много ти отиваше. — Грег я целуна по главата. По изражението му личеше, че разбира колко мрази това палто. Когато момичетата станаха от масата, той се пресегна да я хване за ръка и тихо каза: — Нещата ще се променят, ще видиш.

Тя се надяваше, че има право.

Фелисити имаше нова чанта. Иви се опита да не обръща внимание на суматохата в другия край на стаята, когато чантата бе извадена от кутията, внимателно разопакована от памучния калъф и представена тържествено пред възхитените погледи на останалите — от онези чанти, които струваха едномесечна заплата и за които се налагаше да се запишеш в списъка с чакащи за привилегията да си я купиш. Иви се преструваше, че е заета с екселски таблици, за да не трябва да поглежда натам. Срамуваше се от вълните на завист, които се надигаха в нея, докато слушаше възторжените възклицания на колежките си. Тя дори не харесваше особено дамските чанти. Просто завиждаше на Фелисити за финансовата сигурност, която ѝ позволяваше да си купи нещо толкова скъпо без никакви угризения. Тя самата се замисляше даже и дали да плати за найлонова торбичка в супер.

Но това не беше всичко. Майра си беше поръчала нов диван. Момичетата обсъждаха предстоящото си излизане по женски. Фелисити бе сложила чантата си върху бюрото и се шегуваше, че я обичала повече и от бебче.

В обедната почивка Иви пое към „Преобрази себе си“. Вървеше, без да гледа, с наведена глава, повтаряйки си, че това е само едно палто. Нали само някой повърхностен човек би си помислил, че дрехите ти говорят какъв си всъщност? Броеше на пръсти нещата, които бяха важни в живота ѝ, като някаква мантра. И тогава се закова на място пред другия бутик, сепната от голяма червена табела на витрината: „Разпродажба“. Сърцето ѝ трепна неочаквано.

Влезе вътре с разтуптяно сърце, глуха за слабичкото гласче на разума в главата си.

— Синьото вълнено палто — обърна се тя към асистент-продавачката. — С колко е намалено?

— Всичко на витрината е на половин цена, госпожо. Деветдесет лири. Да, още беше скъпо, но — на половин цена. Това имаше значение, нали?

— Искам размер дванадесет, моля — каза тя, преди разумът да надвие.

Продавачката се върна от редиците със закачалки, докато Иви изваждаше кредитната си карта. Много красиво палто, казваше си тя. Щеше да го носи с години. Грег щеше да я разбере.

— Много съжалявам, госпожо. Дванадесети размер е свършил. Беше само едно палто.

— Моля?

— Много съжалявам.

Иви посърна. Погледна към витрината и прибра портмонето си в чантата. Усмихна се бледо и разочаровано.

— Няма проблем. Може би е по-добре така.

Не отиде до „Преобрази себе си“. Точно сега предпочиташе да си остане с миналогодишното палто.

— Хей, здравей.

Окачваше палтото си на закачалката, когато Грег надникна през вратата. Тя затвори очи, докато той я целуваше.

— Мокра си.

— Вали.

— Трябваше да ми кажеш. Щях да дойда да те взема.

— Колата в ред ли е?

— Засега. Майк каза, че всъщност съм се справил добре. Не съм ли страхотен, а?

— Наистина си страхотен.

Прегърна го здраво за миг, после влезе в уютната и топла кухня. Някое от момичетата беше правило курабийки и Иви вдъхна аромата, който продължаваше да се носи в кухнята. Това беше важното, каза си тя.

— О, има нещо за теб на масата.

Иви погледна и забеляза чантата. Вторачи се в Грег.

— Какво е това?

— Отвори го.

Тя надникна отстрани в чантата. И замръзна.

— Не се стряскай. От татко е. Заради всичко, което си му сготвила.

— Какво?

— Каза, че не може да продължава да приема храната ти, освен ако не му позволиш да ти даде нещо в замяна. Знаеш го какъв е. Споменах му за палтото и няма да повярваш — имаше разпродажба, представи си. Взехме го на обяд.

— Баща ти ми е купил палто?

— Недей сега да плачеш. Аз го избрах, а той го плати. Сметна, че е равно на трийсет пая с месо и двайсет от твоите плодови пити. Каза, че всъщност излиза доста на сметка, като се има предвид колко много правиш за него.

Грег и момичетата се спогледаха. Иви внезапно бе започнала да се смее, докато едновременно бършеше сълзите от очите си.

— Добре де, мамо — обади се Лети. — Няма нужда да го приемаш толкова емоционално. Това е само едно палто.

Иви отиде пеша до работа. Беше подранила, офисът бе почти празен. Фелисити отиде до тоалетната да си оправи грима и Иви мина край бюрото ѝ да остави бюджета за маркетинга, като тихичко си тананикаше. Мимоходом забеляза някаква бележка под дизайнерската чанта и направи крачка назад, за да провери дали не се отнася до някоя

фирмена сметка. На съвещанието предната седмица им бяха напомнили строго, че никаква финансова информация не бива да се оставя през нощта на бюрата им. Но когато се вгледа по-внимателно, забеляза, че е лична бележка: извлечение от кредитна карта. Иви хвърли поглед към общата сума и примигна.

Наистина беше петцифрена.

— Ще излезеш ли с нас? — попита Фелисити на обяд. — Мислим да пробваме онова тайландско ресторантче. Можеш да разходиш новото си палто!

Иви помисли за миг, после извади обяда си от чантата.

— Днес няма да дойда — каза тя. — Но благодаря за поканата.

Когато другите излязоха, тя се извърна и грижливо изпъна палтото си на облегалката на стола, приглаждайки яката му. И макар обикновено да не си падаше много по сандвичи със сирене, Иви си помисли, че бяха необичайно вкусни.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.